

2021-10-28
S2021/07173 (delvis)

Socialdepartementet

Inspektionen för socialförsäkringen
Box 1056
405 22 Göteborg

Uppdrag att kartlägga konsekvenser på individnivå av förändringar i sjukförsäkringen

Regeringsbeslut

Regeringen ger Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag att kartlägga förändringar i författningar, rättspraxis och Försäkringskassans rättsliga styrning sedan den 1 juli 2008 gällande sjukpenning och rehabiliteringspenning samt sjukpenninggrundande inkomst. I uppdraget ingår att kartlägga vilka konsekvenser som dessa förändringar har lett till för enskilda försäkrade med avseende på sysselsättnings- och försörjningssituation. I uppdraget ingår dessutom att kartlägga konsekvenserna för enskilda försäkrade av avskaffandet av den tidsbegränsade sjukersättningen samt hur förändringarna påverkat försäkrades rätt till sjukpenninggrundad inkomst.

ISF ska hålla Socialdepartementet informerat under arbetets gång.

En redovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 november 2023. Redovisningen ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sjukpenningens regelverk bygger sedan den 1 juli 2008 på fasta tidsgränser som reglerar vad den försäkrades arbetsförmåga ska prövas mot, den s.k. rehabiliteringskedjan. Den 1 juli 2008 infördes även en borte tidsgräns i sjukpenningssystemet innebärande att sjukpenning i normalfallet längst kunde betalas ut för 914 dagar i en sjukperiod. Vidare avskaffades den tidsbegränsade sjukersättningen.

För att säkerställa försörjningen för människor som inte längre kunde få sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning, trots att de saknade arbetsförmåga p.g.a. sjukdom, infördes ett särskilt arbetsmarknadspolitiskt program, benämnt arbetslivsintroduktion, för berörda försäkrade. Efter tre månader kunde den försäkrade påbörja en ny sjukpenningperiod. Sjukpenning i särskilda fall infördes för försäkrade som hade haft en tidsbegränsad sjukersättning och saknade en sjukpenninggrundande inkomst.

Den bortre tidsgränsen liksom arbetslivsintroduktionen avskaffades den 1 februari 2016. Den 15 april 2021 ersattes det tidigare gällande undantaget särskilda skäl för att efter dag 180 i sjukperioden kunna skjuta upp bedömningen av arbetsförmågan mot ett normalt förekommande arbete med ett nytt beviskrav; övervägande skäl. Det nya beviskravet syftar till att ge fler möjlighet att kunna återgå i arbete hos den ordinarie arbetsgivaren.

Försäkrade som ansöker om sjukpenning ska styrka arbetsförmågens nedsättning med ett medicinskt underlag. Försäkringskassan bedömer arbetsförmågens nedsättning och beslutar om rätten till sjukpenning. Beslutet baseras på uppgifterna i det medicinska underlaget och vad som i övrigt framkommer i ärendet.

Försäkringskassan tillämpar bestämmelserna om sjukpenning enligt den rättspraxis som utvecklats av förvaltningsdomstolarna.

Försäkringskassans tillämpning av bestämmelserna om sjukpenning har ändrats över tid. Exempelvis har det under en period ställts krav på redovisning av objektiva undersökningsfynd i de medicinska underlagen. Myndigheten har i sin vägledning därefter tydliggjort att avsaknaden av objektiva undersökningsfynd i det medicinska underlaget inte är avgörande för Försäkringskassans bedömning av rätten till sjukpenning¹.

Införandet av en bortre tidsgräns för sjukpenning, liksom avskaffandet av den tidsbegränsade sjukersättningen, liksom de olika krav som har ställts på de medicinska underlagen har påverkat ersättningen för ett stort antal människor. Regeringen anser att det behövs en samlad kartläggning av konsekvenserna för enskilda individer med avseende på sysselsättnings- och försörjningssituation.

---

¹ Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning. Försäkringskassans vägledning 2015:1 Version 14.

ISF ska därför kartlägga förändringarna i författningar, rättspraxis och Försäkringskassans rättsliga styrning sedan den 1 juli 2008 gällande sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjukpenninggrundande inkomst samt konsekvenserna av dessa förändringar för enskilda försäkrades sysselsättnings- och försörjningssituation. I uppdraget ingår dessutom att kartlägga konsekvenserna för enskilda försäkrade av avskaffandet av den tidsbegränsade sjukersättningen.

På regeringens vägnar

Ardalan Shekarabi

Eeva Seppälä

Kopia till

Finansdepartementet BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EKOL